OIKEUSMINISTERIÖ

LsN Johannes Heikkonen
Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Oikeusministeriö

LAUSUNTO

21.10.2019

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ELINTARVIKELAIN, SEKÄ KASVINSUOJELUAINEISTA ANNETUN LAIN JA HARMAAN TALOUDEN SELVITYSYKSIKÖSTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 36/2019 VP)

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Oikeusministeriö on lausunut esitysluonnoksesta sen valmisteluvaiheessa maa- ja metsätalousministeriölle. Oikeusministeriö on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota ennen kaikkea sääntelyyn sisältyviin viranomaisten uusiin toimivaltuuksiin, muutoksenhakusäännöksiin sekä henkilötietojen suojaan. Lausuntonaan oikeusministeriö esittää seuraavaa.

Viranomaisten uudet toimivaltuudet

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettävän keskeisesti kolmesta uudesta toimivaltuudesta: tarkastuksen tekemisestä pääasiallisesti asumiseen käytetyissä tiloissa, viranomaisen tunnistautumatta ottaman näytteen käsittelystä ja internetsivuston sulkemisesta. Säädettäväksi ehdotettuja viranomaisvaltuuksia pitkälti vastaavista, oikeusjärjestyksessämme uuden tyyppisistä viranomaisten toimivaltuuksista on säädetty eduskunnan keväällä 2019 hyväksymässä siemenlaissa (600/2019). Tähän lakiin sisältyviä säännöksiä ei ole kuitenkaan eduskuntakäsittelyn aikana valtiosääntöisesti arvioitu perustuslakivaliokunnassa. Vastaavan tyyppisiä EU-sääntelyyn perustuvia viranomaisen toimivaltuuksia sisältyy myös hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 54/2019 vp).

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Nyt käsillä olevassa esitysluonnoksessa säädettäväksi ehdotetuista toimivaltuuksista toimivaltuutta näytteen tilaamiseen tunnistautumatta sekä toimivaltuutta internetsivuston sulkemiseen viranomaispäätöksellä ei voida katsoa arvioidun suoraan myöskään muussa perustuslakivaliokunnan käytännössä. Oikeusministeriö on tästä johtuen pyrkinyt arvioimaan ehdotettuja toimivaltuuksia suhteessa niihin rinnastuvaan voimassa olevaan sääntelyyn ja perustuslakivaliokunnan tätä sääntelyä koskevaan lausuntokäytäntöön.

Tarkastuksen tekeminen pääasiallisesti asumiseen käytetyissä tiloissa.

Esitysluonnoksen 49 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettävän valvonnan suorittamisesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa, jos tarkastuksen tekeminen on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Tällaisen tarkastuksen saisi säännöksen mukaan tehdä ainoastaan toimivaltainen valvontaviranomainen.

Esitysluonnoksessa säädettäväksi ehdotetun toimivaltuuden valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta olennaista on se, voidaanko siinä tarkoitettuja tarkastuksia pitää perustuslain 10 §:n 3 momentin tarkoittamassa mielessä välttämättöminä perusoikeuksien turvaamiseksi (ks. esim. PeVL 54/2014 vp, s. 3/I—II ja PeVL 18/2010 vp, s. 7/II—8/I sekä niissä viitatut lausunnot). Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen kannan mukaisesti kotirauhan suojaa rajoittavalla toimenpiteellä tulee olla selvä ja riittävän läheinen yhteys johonkin perustuslaissa turvattuun perusoikeussäännökseen, jotta tällainen toimenpide olisi välttämätön perusoikeuksien turvaamiseksi.

Nyt käsillä oleva elintarvikevalvontaan liittyvä valvontavaltuuden taustalla ovat yhteiskunnallisesti painavat elintarviketurvallisuuteen ja väestön terveyteen liittyvät tavoitteet, joilla voidaan tunnistaa varsin läheinen liittymä perustuslain 19 §:n 3 momentissa julkiselle vallalle asetettuun velvollisuuteen edistää väestön terveyttä. Tältä osin on mahdollista perustellusti katsoa, että ehdotetulla kotirauhan suojaa rajoittavalla toimenpiteellä on selvä ja riittävän läheinen yhteys perustuslaissa turvattuun perusoikeussäännökseen, joka tosin ilmenee ensisijaisesti julkisen vallan velvollisuutena. Pääasiallisesti asumiseen käytettyihin tiloihin kohdistuvan valvonnan voitaneen tässä kontekstissa katsoa olevan välttämätöntä julkiseen valtaan kohdistuvan väestön terveyttä koskevan velvoitteen täyttämiseksi.

Myös sellaisia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja koskevia EU-lainsäädäntöön perustuvia tarkastusvaltuuksia, joissa yhteys perusoikeuksien turvaamiseen on ollut väljempi, on viime vuosina käsitelty joitain kertoja perustuslakivaliokunnan käytännössä (ks. PeVL 39/2016 vp, s. 5—6 ja PeVL 54/2014 vp, s. 3). Näissä tapauksissa keskeisenä yhteisenä piirteenä on ollut se, ettei EU-lainsäädännöstä johtuva toimivaltasääntely ole mahdollistanut tarkastustoimivaltuuden rajoittamista perustuslain 10 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla, ja sääntelyä on tästä johtuen jouduttu arvioimaan EU:n sekundaarilainsäädännön etusijaperiaatteen kautta.

Kun ehdotetulla tarkastusvaltuudella on selvä ja varsin kiinteä yhteys perusoikeussäännökseen ja kun huomioidaan edellä perustuslakivaliokunnan sekundäärilainsäädännön etusijaperiaatteesta esitetty, voidaan esitysluonnoksessa säädettäväksi ehdotettua tarkastusvaltuutta pitää valtiosääntöisesti mahdollisena.

Näytteiden tilaaminen tunnistautumatta

Esitysluonnoksen 50 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettävän, että valvontaviranomainen saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista elintarvikkeista. Edelleen säännöksen mukaan näytteitä voidaan käyttää virallisessa valvonnassa. Saatuaan näytteen valvontaviranomaisen olisi esityksen mukaan ilmoitettava elintarvikealan toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten. Toimijalla olisi myös oikeus omalla kustannuksellaan saada toinen lausunto näytteestä.

Esityksen perustelujen mukaan tunnistautumattomuus on tärkeää, jotta internetsivustoilta voidaan nähdä samat tiedot kuin mitkä kuluttaja näkee (s.32). Perustelujen mukaan tällaisissa tilanteissa käytettäisiin valvontakonetta jonka internetin protokollaosoite ei olisi yhdistettävissä Ruokavirastoon. Tunnistautumattomana näytteen tilaamista koskevasta toimivaltuudesta on säädetty nykyisellään ainakin siemenlain 29 §:ssä. Kyseisen lain esitöissä tunnistautumatonta näytteiden hankintaa on kuvattu ennen kaikkea muun kuin viranomaisen IP-osoitteen omaavan valvontakoneen käyttämisenä hankintojen tekemiseen (HE 172/2018 vp s.21). Käytännössä tunnistautumatona tilaaminen edellyttänee myös erinäisiä tätä laajempia teknisiä ratkaisuja.

Ehdotetun toimivaltuuden kaltaisesta tunnistautumatta tilaamisesta ei ole perinteisesti ollut säännöksiä Suomen lainsäädännössä lukuun ottamatta edellä mainittua tuoretta siemenlain säännöstä, jota ei ole käsitelty sen käsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunnassa. Lähimpänä ehdotettuun toimivaltuuteen vertautuvana, mutta huomattavasti pidemmälle menevänä viranomaisvaltuutena voitaneen pitää poliisin salaisiin pakko- ja tiedonhankintakeinoihin kuuluvaa valeostoa.

Näytteen tilaaminen tunnistautumatta eroaa toimivaltuutena valeostosta keskeisesti siinä, että näytteiden tilaamisessa tunnistautumatta ei lähtökohtaisesti ole kyse sellaisesta ”epäsovinnaisesta toimivaltuudesta”, joka esimerkiksi valeoston kohdalla merkitsee toimivaltaa suorittaa toimia, jotka muutoin ovat rikosoikeudellisesti sanktioituja myös viranomaisen tekeminä (PeVL 5/1999 vp, s. 5/I). Sen sijaan näytteenä käytettävän tuotteen hankkimisessa on kyse tavanomaisesta siivilioikeudellisesta oikeustoimesta.

Perustuslakivaliokunta on antanut merkitystä tälle jaottelulle kahdessa varsin tuoreessa perustuslakivaliokunnan tiedustelulainsäädäntöä koskevassa lausunnossa (PeVL 35/2018 vp s.13-14 ja PeVL 36/2018 s.14-15). Molemmissa valiokunta nojaten aiempaan käytäntöönsä teki merkityksellisen eron juuri ”epäsovinnaisten toimivaltuuksien” ja tavanomaisten siviilioikeudellisten oikeustoimien välillä. Valiokunta katsoi lausunnos-

saan, etteivät tavanomaiset siviilioikeudelliset oikeustoimet olleet lainalaisuusperiaatteen kannalta ongelmallisia, eikä niille ollut osoitettavissa valtiosääntöistä tarvetta säännellä ja arvioida niitä epäsovinnaisena toimivaltuutena.

Tätä erottelua voidaan pitää merkityksellisenä myös nyt käsillä olevan esitysluonnoksen arvioinnissa. Esitysluonnoksen perusteluiden mukaan esityksen tarkoituksena ei ole säätää Ruokavirastolle sinänsä tällaisia muussa tapauksessa rikosoikeudellisesti arvioitavia ”epäsovinnaisia toimivaltuuksia”. Toimivaltuus koskisi siis vain sellaisia sinänsä laillisesti yleisölle tarjottuja tuotteita, joista viranomaisen on tehtäviensä suorittamiseksi otettava näytteitä.

Oikeusministeriö pitää yksilön oikeusturvan kannalta lähtökohtaisesti merkityksellisenä, että toimen todellinen luonne ilmaistaan niiden kohteelle niin pian kuin tämä kyseisen toimen tarkoitusta vaarantamatta on mahdollista, sekä sitä, että toimijalla olisi myös oikeus omalla kustannuksellaan saada toinen lausunto näytteestä.

Kokonaisuutena arvioiden ehdotetun kaltaista, EU-asetukseen perustuvaa toimivaltuutta voitaneen myös EU:n sekundäärilainsäädännön etusijaperiaate huomioiden pitää valtiosääntöisesti hyväksyttävänä niissä tilanteissa, joissa se rajautuu sellaisiin tuotteisiin liittyvään etäkauppaan, joiden hankkiminen ei viranomaisen tekemänä ole rikosoikeudellisesti sanktioitu.

Internetsivuston sulkeminen

Esityksen 66 a §:ssä ehdotetaan säädettävän Ruokaviraston mahdollisuudesta määrätä elintarvikealan toimijan hallinnoima tai käyttämä internetsivusto tai sen osa suljettavaksi, jos sen välityksellä myytäväksi tarjottava elintarvike tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisen terveydelle, johdattavan kuluttajaa harhaan tai olevan muulla tavalla elintarvikemääräysten vastaisia. Määräys internetsivuston sulkemisesta voitaisiin antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Väliaikainen sulkeminen olisi säännösehdotuksen mukaan voimassa, kunnes Ruokavirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Verkossa tehtävien tietojen tai viestien julkaisemista rajoittavina toimivaltuuksina Suomen lainsäädäntöön sisältyvät tällä hetkellä ainakin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 185 §, joka koskee tiedon saannin estoa koskevaa määräystä sekä sananvapauslain 18 §, joka koskee verkkoviestin jakelun keskeyttämismääräystä. Molemmissa säännöksissä säädetään jossain määrin samoin edellytyksin erilaisten sisältöjen julkaisemisen kieltämisestä tietoverkoissa.

Näiden ohella jo edellä mainittu siemenlain 39 § mahdollistaa internetsivuston sulkemisen Ruokaviraston toimesta, jos niiden välityksellä markkinoille saatettavat siemenet eivät täytä säädettyjä vaatimuksia tai siemenistä sivustolla annetut tiedot ovat sellaiset,

että ne johdattavat lopullisen käyttäjän harhaan. Määräys sivuston sulkemisesta voidaan antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Kyseistä säännöstä ei ole valtiosääntöisesti arvioitu perustuslakivaliokunnassa.

Sananvapauslain 18 §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä keskeyttämään julkaistun verkkoviestin jakelun, jos viestin sisällön perusteella on ilmeistä, että sen pitäminen yleisön saatavilla on säädetty rangaistavaksi. Sananvapauslain merkityksellisyyden osalta nyt käsiteltävässä kontekstissa on huomioitava, että soveltamisalansa mukaisesti se soveltuu internetissä tehtävien julkaisujen osalta ”verkkojulkaisuihin”, jollaisina esimerkiksi puhtaita verkossa olevia kauppapaikkoja ei voitane yksiselitteisesti pitää (ks. PeVM 14/2002 vp s. 4-5). Siltä osin, kuin verkkokaupoissa on julkaistu itsenäisiä ”verkkojulkaisuja” tai ”verkkoviestejä” myös kyseinen laki voinee tältä osin soveltua myös kauppapaikkoina toimiviin sivustoihin.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 185 §:n voitaneen selvemmin soveltamisalansa puolesta katsoa koskevan myös verkkokauppoja. Kyseinen säännös vastaa asiasisällöltään aiempaa tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 16 §:ää, joka on aikoinaan säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. (HE 194/2001 vp ja HE 286/2010 vp, PeVL 60/2001 vp). Säännöksen mukaan tuomioistuin voi hakemuksesta määrätä tallennuspalvelun tarjoajan sakon uhalla estämään tämän tallentaman tiedon saannin, jos on ilmeistä, että tieto on sisällöltään lainvastainen tai että sitä välitetään lainvastaisesti. Hakemuksen voi tehdä virallinen syyttäjä, tutkinnanjohtaja tai henkilö, jonka oikeutta asia koskee.

Perustuslakivaliokunta piti kyseistä säännöstä merkityksellisenä niin perustuslain 12 §:ssä säädetyn sananvapauden kuin toisaalta 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden kannalta. Se piti säädettäväksi ehdotettua, ja nykyisin tietoyhteiskuntakaaressa voimassa olevaa säännöstä perusratkaisuiltaan hyväksyttävänä, mutta edellytti siinä edelleen säädettävän, että toimen vastapuolta on kuultava hakemuksen johdosta, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii (PeVL 60/2001 vp s.3/II).

Tarkasteltaessa edellä mainittujen, perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädettyjen säännösten merkitystä laajemmin verkkoviesteihin kohdistuvien rajoitusten arvioinnin kannalta, voidaan esiin nostaa ainakin kaksi keskeistä, säännösten merkitsemien perusoikeusrajoitusten oikeasuhtaisuuden arvioinnin kannalta keskeistä seikkaa. Ensinnäkin se sananvapausalain kontekstissa omaksuttu lähtökohta, että keskeyttämismääräys on rajoitettava koskemaan vain sitä verkkoviestin osaa, johon määräys on sen tavoitteiden saavuttamiseksi teknisesti välttämätöntä kohdistaa. Määräystä ei siten ilman muuta voisi kohdistaa esimerkiksi kokonaiseen verkkojulkaisuun. (HE 54/2002 vp s. 81/II).

Toisena merkityksellisenä, molemmille voimassa oleville säännöksille yhteisenä tekijänä voidaan pitää sitä, että molemmissa estotoimiin voidaan ryhtyä vain, jos toimien kohteena oleva viesti tai tieto on ilmeisen lainvastainen (HE 194/2001 vp). Tätä vaatimusta on pidetty merkityksellisenä myös perustuslakivaliokunnan käytännössä (PeVL 60/2001

vp s.2-3). Tältä osin on syytä huomata, että valiokunta on lausunnossaan sinänsä pitänyt ongelmallisena sekä estomääräyksen kiinnittymistä pelkkään ”lainvastaisuuteen” ja myös suhtautunut selvästi pidättyvästi estomääräyksistä päättämiseen tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella. Suhteessa näiden arvioiden antamisen ajankohtaan internet on toimintaympäristönä muuttunut merkittävästi, ja tältä osin myös yksilöiden perusoikeuksien tehokas turvaaminen saattaa edellyttää tehokkaammista viranomaistoimivaltuuksista säätämistä.

Nyt käsillä olevassa esityksessä säädettäväksi ehdotettavan internetsivuston sulkemisen toimenpiteenä voidaan katsoa perustuslakivaliokunnan aiempaa käytäntöä seuraten omaavan vaikutuksia perusoikeuksista ennen kaikkea perustuslain 12 §:ssä turvattuun sananvapauteen ja 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen, ja sitä on arvioitava näiden molempien perusoikeuksien rajoituksena. Sananvapauden osalta kyse on ennen kaikkea sananvapauden käyttämisestä kaupallisiin tarkoituksiin, jonka osalta perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut laajempien rajoitusten olevan mahdollisia kuin sananvapauden ydinalueella (ks. esim. PeVL 40/2013 vp, PeVL 6/2012 vp, s. 2–3, PeVL 17/2011 vp, s. 2, PeVL 21/2010 vp, s. 3–4).

Hyväksyttävänä perusteena näille edellä mainituille rajoituksille ennen kaikkea perustuslain 20 §:n tavoitteeseen terveellisen elinympäristön turvaamisesta. Säädettäväksi ehdotetun rajoituksen voidaan tämän ohella katsoa kiinnittyvän myös perustuslain 19 §:n 3 momentissa julkiselle vallalle säädettyyn velvollisuuteen edistää väestön terveyttä. Lisäksi sääntelyllä tavoiteltaneen kuluttajien yleisen edun suojaamista olennaisilta siihen kohdistuvilta puuttumisilta

Oikeusministeriön arvion mukaan asian tarkastelussa olennaisena sekä sanavapauteen – ja nyt käsillä olevassa kontekstissa myös elinkeinovapauteen - kohdistuvan rajoituksen oikeasuhtaisuuden kannalta voidaan pitää sitä, että rajoittava toimi mitoitetaan vain niin laajaksi kuin on välttämätöntä sääntelyllä tavoiteltavien hyväksyttävien tavoitteiden saavuttamiseksi. Internetsivuston tai sen osankin sulkemiseen on perusoikeusrajoitusten oikeasuhtaisuuden näkökulmasta perusteltua ryhtyä vasta siinä vaiheessa, kun samaa tavoitetta ei voida saavuttaa muulla, sanan- ja elinkeinovapauteen vähemmän puuttuvalla toimenpiteellä.

Painavimpana säädettäväksi ehdotettavana perusteena internetsivuston sulkemiselle ja sen merkitsemälle perusoikeuksien rajoitukselle on pidettävä tilanteita, joissa sivustolla annettavan tiedon katsotaan ”aiheuttavan vaaraa ihmisen terveydelle”. Tämä peruste kiinnittyy suoraan perustuslain 19 §:n 3 momentissa säädettyyn julkisen vallan velvollisuuteen edistää väestön terveyttä, ja tähän perusteeseen perustuvia rajoituksia voidaan parhain edellytyksin pitää oikeasuhtaisina suhteessa varsin merkittäviinkin puuttumisiin. Esitysluonnoksessa ehdotetaan sulkemisen olevan mahdollista myös silloin, jos tällaista vaaraa voidaan perustellusta syystä epäillä aiheutuvan. Perustetta voitaneen pitää jossain määrin avoimempana, kun siinä vaaran aiheutuminen on epävarmaa. Tältäkin osin peruste kiinnittyy kuitenkin perustuslaissa julkiselle vallalle asetettuihin väestön terveyden edistämistä koskeviin velvoitteisiin.

Esitykseen sisältyvistä puuttumisperusteista suhteellisuusarvion kannalta ongelmallisempana voidaan pitää sitä, että sivusto tai sen osa olisi mahdollista sulkea tilanteissa, jossa annettavat tiedot ”johdattavat kuluttajaa olennaisesti harhaan” tai jossa sivuilla oleva tieto on ”muulla tavalla olennaisesti elintarvikemääräysten vastaista”. Tämän säännöksen tavoitteet kiinnittynevät ennen kaikkea kuluttajien suojaamiseen. Oikeasuhtaisuusarvion kannalta merkityksellisenä kyseisten säännösten osalta on pidettävä sitä, että puuttumisen mahdollisuus rajautuu vain tilanteisiin, joissa kuluttajaa johdetaan olennaisesti harhaan tai jossa sivuilla oleva tieto on muulla tavalla olennaisesti elintarvikemääräysten vastaista.

Henkilötietojen suoja

Oikeusministeriö on maa- ja metsätalousministeriölle antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siihen, että esitysluonnoksesta puuttui kattava arvio ehdotetun henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn suhteesta yleiseen tietosuoja-asetukseen. Myös esityksen suhdetta perustuslain 10 §:stä johtuviin vaatimuksiin oli esitysluonnoksessa arvioitu suppeasti. Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä edellä mainittuja kysymyksiä on käsitelty jossain määrin laajemmin.

Esityksen 84 §:n 3 momentissa säädettäisiin hygieniapassitestaajista ja hygieniapassitesteihin osallistuvista henkilöistä tallennettavista tiedoista. Säännöksen mukaan testaajista rekisteriin merkittäisiin nimi, osoite sekä yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus. Hygieniapassitesteihin osallistuvista rekisteriin merkittäisin henkilön nimi ja henkilötunnus sekä hygieniapassitestaajan nimi, testipaikan osoite ja testin suorittamispäivämäärä.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan kansallisen sääntelyn osalta perustuslakivaliokunta on yleisellä tasolla todennut, että tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta (ks. PeVL 14/2018 vp). Erityislainsäädäntöön ei siten ole tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä. Henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Lähtökohtaisesti on riittävää, että henkilötietojen suojaa ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa tietosuoja-asetuksen kanssa. Perustuslakivaliokunnan kannan mukaan erityislainsäädännön tarpeellisuutta on kuitenkin aina arvioitava myös tietosuoja-asetuksenkin edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä korkeampi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn kohdalla. Arkaluonteisina henkilötietoina pidetään esimerkiksi tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja, kuten terveystietoja.

Esityksen perusteella ei käy ilmi, miksi edellä kuvatuista 84 §:n 3 momentin tiedoista olisi edellä kuvattujen perustuslakivaliokunnan esittämien kriteerien valossa tarpeellista säätää lailla.